



BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Nr. 7080/1929.

Pastorală la Anul nou.

GRIGORIE*)

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă.

„Socotiți fraților, ca să nu fie cândva în vreunul din voi inima vicleană a necredinței, depărtându-vă dela Dumnezeu cel viu“.
(Evrei, 3 v. 12).

Prea iubiții mei fii sufletești!

Este nespus de frumoasă și plăcută lui Dumnezeu ziua de Anul Nou, fiindcă în această zi toți oamenii de pe întreg rotogolul pământului se întâmpină unii pe alții, ca niște frați adevărați, cu creștineștile cuvinte: An nou fericit! Oamenii, cari cu voia și fără voie își strică unul altuia fericirea, în această zi parecă primesc în suflet o rază de lumină și un val de simțire curată din ceruri și sunt mai buni la inimă ca altădată.

Schinteia dumnezească, care zace în adâncurile sufletelor noastre, în această zi, ori câte gânduri și simțiri pământești ar apăsa-o, se arată ca și soarele, care oricâți nori grei l-ar acoperi, în fine totuși își taie o fășie de drum ca să se arate nouă, veselindu-ne sufletele în razele lui calde.

De aceea auzim azi prin case și pe străzi cum prietenii și cunoscuții se salută creștinește, dorindu-și unul altuia aceea ce este mai

prețios în viață, fericirea, adecă acea stare sufletească când ne simțim împăcați cu Dumnezeu, împăcați cu noi și împăcați cu lumea.

Această stare a sufletului nostru poate singură să poarte numele de fericire.

Căruia dintre voi nu vă este cunoscută povestea străveche cu foarte adânc înțeles despre împăratul bolnav, care cercase toate leacurile din lume, fără să se poată vindeca de boala lui grea.

Și când sfetnicii lui înțelepți i-au spus că numai atunci își va găsi tămăduirea dacă va îmbrăca cămașa unui om fericit, împăratul a trimis crainici în toată țara, prin cetăți și sate, ca să găsească pe omul cu leac. Și au bătut acești crainici la toate ușile și când erau gata să se întorcă fără nici o ispravă la palatul stăpânului lor, iată că la o margine de sat au găsit un biet om, care a cutezat să mărturisească, cu toată îndrăzneala, că e fericit.

Dar, vai, omul fericit era atât de sărman încât nu avea nici măcar cămașă pe el.

Iată, prea iubiții mei fii sufletești, inima împăratului, care avea vistierii pline cu aur și argint și slugi multe, era bolnavă și nefericită dar inima săracului, care nu avea nici măcar o cămașă, era foarte fericită!

Comorile, bunătașile, rangurile, măririle

*) Prea Cucernicii Preoți vor citi această Pastorală în ziua de Anul Nou, iar apoi vor face o dare de seamă despre cele petrecute în parohia lor în anul 1929.

acestei lumi fac gâlcevi, sfezi, neînțelegeri. uri și dușmăniile între noi întregul an de zile, — așa că gândurile noastre frumoase și simțirile alese și pașnice, cu cari începem Anul nou, se sting ca niște luminițe slabe în sufletele noastre, după ce am pornit fericiți pe drumul unui an nou.

Ne amărâm zilele unul altuia zadarnic, căutând fericirea noastră în lume pe când fericirea nu poate veni dela lume, ci numai și numai dela Dumnezeu.

În ziua de Anul nou pornesc mii și mii de corăbii dela mal spre largul mării, încărcate cu oameni veseli și cu multe și neprețuite bogății, și eu părintele vostru sufletesc și de tot binele voitor am citit că dintre aceste corăbii multe se prăbușesc în adâncul mărilor cu oameni și cu bogății. De ce oare aceasta? Conducătorii acestor corăbii sunt prea încrezuți în știința lor, în puterile lor, și uită că liniștea mării și călătoria fericită vine dela Dumnezeu.

Și viața fiecăruia dintre noi este ca o corabie, care în ziua de Anul nou pleacă pe întinsul mării și cărmaciul acestei corăbii suntem noi. Cărmaciul cuminte și cu credință înainte de ce pleacă la drum își încredințează tot avutul său și întreaga sa familie lui Dumnezeu și el călătorește în pace. Dar cărmaciul nesocotit se sumește și la toate se gândește, numai pe Dumnezeu îl uită să-l roage pentru ajutor și ocrotire și sfârșitul trist este, că și cărmaci și avere se cufundă fără urmă în valurile vieții.

Prea iubiții mei fii sufletești! Iată, eu, părintele vostru sufletesc, căria mi-a dat în seamă Bunul și Atotputernicul Dumnezeu sufletele voastre, vă stătuiesc și vă rog să porniți la drum în anul cel nou cu gândul la Dumnezeu. Așa să fie toate faptele voastre de fiecare zi ca să dobândiți ajutorul și iubirea Domnului. Copiii să cinstească pe părinți, părinții la rândul lor să le dea pilde bune în vorbe și în fapte fiilor lor. Tinerii să se plece înaintea bătrânilor și bătrânii să grijească ca cuvintele lor și purtarea lor să fie demne de cinstea bătrânilor.

Să urmați cu toții porunca Domnului nostru Iisus Hristos, cea mai mare, de a vă iubi unii pe alții, de a vă ierta unii altora greșelele, de a vă ruga unul pentru altul și de a vă ajuta unul pe altul.

Iubiții mei fii sufletești!

Atunci vă ajutați unul pe altul când ascultați de Dumnezeu și aveți încredere în El!

„Socotiți fraților, ca să nu fie cândva în vreunul din voi inima vicleană a necredinței, depărându-vă dela Dumnezeu cel viu“ (Evrei 3 v. 12).

Atunci vă ajutați, când vă cutremurați și vă scârbiți de cei ce injură pe Dumnezeu! Când isbucniți în lacrimi și suspine văzând pe cei destrăbălați, pe cei ce beau și fac fapte de rușine, atunci sunteți aproape de Dumnezeu; când simțiți că iubirea față de Iisus v'a cerut jertfe și le-ați dat, când rostirea numelui Iisus vă face să vă apindeți de dragoste pentru El, — atunci să știți, — că zilele vieții voastre sunt închinat lui Dumnezeu.

Acum, la începutul unui an nou, să nu uitați, iubiții mei, că Dumnezeu ne cere toată inima și toată viața noastră. Nu ajunge să trăim un ceas, o zi sau o săptămână pentru Dumnezeu, ci toată viața noastră să fie în slujba lui Dumnezeu.

Cu dorința aceasta rog pe Dumnezeu să vă ajute a căuta împărăția Lui și a vă sfinți viața pământească. Vă doresc din inimă ca să simțiți mai mult trandafirii decât spinii vieții; vă doresc ca ochii voștri să vadă numai lumină cerească; vă doresc fericire pentru familiile și satele voastre, iar pentru biserica noastră ortodoxă românească doresc strălucire și mărire, ca să putem striga cu toții în această zi de Anul nou: Slavă, Atotputernicului Dumnezeu, Care a ocrotit până acum sfânta Maică Biserică Ortodoxă a Tuturor Românilor.

Cu aceasta Vă doresc tuturor: An Nou Fericit!

Arad, la 1 Ianuarie 1930.

Al vostru al tuturor
prea iubitor și de tot binele
voitor Părinte sufletesc

† *Dr. Grigorie Gh. Comșa*
Episcopul Aradului.

Misiunile religioase pentru popor

de Arhim. P. Morușca

(Continuare.)

Misionarii și asocierea lor.

Pentru a avea succes și a da roade și rezultate durabile, misiunile religioase trebuiesc pregătite, iară succesele obținute trebuiesc cultivate în continuare.

Inițiativa organizării misiunilor religioase într-o parohie, revine parohului localnic. Inspirația, sugestia poate să-i vină din afară, dar pregătirea trebuie să o facă însuși.

Aș vrea să izgonesc cu desăvârșire din suflete rezerva, pe care am întâlnit-o uneori, că preotul se ferește de a aduce în parohie alți preoți, cu cari comparându-l credincioșii săi, el ar rămânea în inferioritate ca talent, ori ca inițiativă, ca părinte al satului, ori ca duhovnic... Oricât de simplist în cugetarea lui, știe totuși și poporul de jos, că darurile sunt împărțite.

Departate de mine să disprețuesc cultura pentru preot, ori măestria lui de păstor, înzestrat cu tot armamentul modern. Dar preoția nu e în primul rând știință de carte și talent deosebit, ci este evlavie, pietate și viață curată, trăită în omenie. Iar acestea trebuie să fie însușiri, și ale celui mai smerit slugitor al altarului. Ele sunt calități, — să nu zic virtuți, fiind vorba de preot, — cari asigură îndeajuns prestigiul și demnitatea păstorului în fața turmei sale, orice destoiniciei i-s'ar pune alături, prin prezența altor colegi.

Misionarii cei mai indicați ca să susțină misiunile religioase, ar fi monahii, călugării sfințelilor noastre Mănăstiri. Dar nu le avem pe acestea. Și câte începuturi sunt în Mitropolia noastră ardeleană, nu au personal cu educație și pregătire pentru a răspunde cerințelor de a orându-i misiuni nici pentru pelegriini, cari vin la închinare în Mănăstiri; ici pentru faima unei icoane făcătoare de minuni, colo pentru apa izvorului tămăduitor, ce țâșnește în preajma unei astfel de așezări de viață evlavioasă, de reculegere și de rugăciune.

Vor trebui deci recrutați misionarii din rândurile clerului de mir; dintre acela, cari, împinși de dragoste și râvnă către Domnul și lucrul Lui în lume, se vor pune în slujba misionarismului de bună voie și se vor anunța în protopoplat la protopopul, iară pentru eparhie, chiriarhului. Nu mă îndoiesc că se vor găsi în fiecare protopoplat măcar 3 preoți misionari, — 2 predicatori și un duhovnic, — cari împreună cu alți 3 misionari, pe eparhie, să se constituie într'o organizație misionară. Limitez organizarea în cadrele unei eparhii, ca să rămânem strict în legătură de supunere canonică către chiriarh, care singur poate investi pe duhovnici și predicatori cu dreptul de a exercita misionarism și în afară de cadrele parohiei proprii, la credincioși de aiurea.

Misionarii pe protopopiate vor susține misiunile în parohii rurale, iară misionarii pe eparhie vor îngriji de misiuni la orașe, pentru intelectuali și tineretul școlar, în afară de copiii școlilor primare. În acest fel în seama „misionarului eparhial“ ar rămâne în special problema sectară, dupăcum s'a cristalizat de altfel și în

cele două congrese de până acum ale preoților misionari, ca și toate acele preocupări, ce i-se vor pune în vedere de chiriarhul său.

Cei 3 misionari vor constitui *consiliul misionar* protopopesec, pentruca parohul, care vrea să organizeze misiuni religioase să știe, cui să se adreseze. Aceasta nu eschide însă concursul altor preoți, ori al misionarilor dintr'un alt protopoplat.

Comitetul misionar al eparhiei, după îndrumările chiriarhului, ar purta grije și de organizarea unor cursuri misionare, pentru familiarizarea misionarilor cu problemele misiunilor religioase și, cu aceste prilejuri, s'ar orându-i deprinderi duhovnicești pentru misionarii înșiși, căci nu vom putea aduce pe alții la Hristos și la picioarele Crucii, de nu ne vom găsi noi acolo.

Unitatea acțiunii misionare, pe întreg cuprinsul Mitropoliei, ar putea fi îndrumată de Prea Sfințitul nostru Sinod episcopesc; ori suficient inspirată, și din congresele anuale ale Asociației clerului „Andrei Șaguna“, dacă problema va fi îmbrățișată, ca una, care să rămână statornic în programul acestora, alături de celelalte preocupări și activități, cari și-au asigurat locul în rapoartele, ce se prezintă congresului.

Organizarea misiunilor.

Intețiunea de a ținea misiuni trebuie comunicată în scris chiriarhului, pentru a primi binecuvântarea și învoirea pe seama misionarilor.

Conducătorul misiunilor, unul din cei 3 misionari, va fi informat în prealabil despre stările din parohie și despre necesitățile ei speciale, ca din vreme să poată împărți rolurile între misionari. Iar programul îl stabilește conducătorul misiunilor împreună cu parohul.

Timpul tinerii misiunilor se stabilește potrivit împrejurărilor, obicinuit într'unul din cele 4 posturi. Dar și în alt timp, pentruca să se simtă că indemnul și chemarea creștinilor la mărturisire, se osebește de felul obicinuit până acum: de a se împărtași cu sfințele Taine ale Pocăinței și Cuminecătorei numai la o anumită dată. Misiunile urmăresc și ținta de a înlătura dedările nepotrivite de a se îngrămădi cu toții în preajma Sărbătorilor mari, într'o zi sau două, precum și de a desființa prejudiciul că mărturisirea e obligatorie numai pentru copiii de școală și pentru bătrâni, socotindu-se „nevrednici“, tocmai cei ce au mai mare trebuință de acest mijloc de curățire a vieții și a sufletului.

În general, la țară, trebuie căutat timpul când lucrul conținește, ori măcar nu este in-tețitor, — din Octomvrie până în Aprilie. Timpul verii, în rari cazuri va fi potrivit. În parohii respirate și de munte nu se vor alege săptămânile, în cari omătul iernii e mai abundent. Tot așa se va ține seama de săptămânile cu noroi și chiar de sările fără lună. În regiuni, de unde locuitorii, într'o anumită vreme se duc la lucru în altă parte, se va alege timpul când sunt cu toții acasă.

În orașe și în centre industriale, misiunile se vor organiza în preajma Sfințelor Paști și a Crăciunului, când timpul însuși inspiră îndemna la pocăință și face atmosferă prielnică. Pentru muncitori se va alege săptămână cu cel puțin două sărbători lângă olaltă.

Durata misiunilor, deocamdată, ar fi de 3 zile, în preajma unei sărbători sau Dumineci, dacă nu pot fi două zile de sărbători între ele. Astfel ar începe Vineri la prânz și s'ar termina Dumineca după vecernie.

Aiurea, unde misiunile religioase au o tradiție, se organizează pe 5—8—14 zile și chiar pe 4 săptămâni, rezervându-se fiecărei stări câte o săptămână: pentru femei, fete, bărbați și feciori.

La noi, pentru început, socotesc că durata n'ar trebui să treacă peste 3 zile, presupunând că misiunile se fac numai pentru adulți. Problema misiunilor pentru copii nu intră în cadrele acestor expuneri. Dar va trebui să ne preocupe în vreme apropiată, pentru a-i da soluția prielnică renașterii religioase, care trebuie să pornească dela vârsta fragedă.

Mai nimerit se vor organiza misiuni, mai întâi în parohii mari, în centre de contact, de unde se poate răspândi ideea și îndemnul și unde ar putea veni și din jurul apropiat cei dornici de reculegere. Cu concursul misiunilor din protopopiatele învecinate și cu ajutorul altor preoți, s'ar putea organiza misiuni deodată în toate parohiile dintr'un ținut, punându-se în mișcare sufletele în masă.

Misiunile se vor rândui după vârstă și sex. La introducerea misiunilor ar asista poporul întreg; și se vor încheia de asemenea în asistența cât mai multora, în zi de sărbătoare, ca atmosfera de pocăință și preocuparea de cele sufletești să rămână statornică, până la încheiere.

(Va urma)

Nașterea lui Isus Hristos.

Pământul, s'a îmbrăcat în haina sa albă, ca semn de bucurie, pentru sărbătorirea acelei zile, când omenimea prin nașterea Mântuitorului nostru a fost scoasă din negura păcatului, unde a fost așternută de diavolul.

Această bucurie o simțim cu toții, de câte ori D-zeul cel bun ne dă puțința ca să sărbătorim nașterea fiului său.

Sunt 1927 ani decând împăratul August, în dorința de a cunoaște numărul supușilor săi, dă ordin ca tot omul să se înscrie la „Biroul“ de numerotare al circumscripției din care face parte. Chirineu, guvernatorul Palestinei, în executarea acestui ordin, face numerotarea provinciei respective. Oamenii din sate alergau la circumscripție, drumurile erau pline de căători, orașele îndesate de oameni din jur. Nazaretul era un sat în apropierea orașului Betleem; oraș zidit pe locul unde Iacob, fugind de frica fratelui său, a avut descoperirea d-zească, a legăturii cerului cu pământul, prin scara simbolică, pe care se suiau și coborau ingerii.

În seara de 24 Decemvrie a anului 749 dela fondarea Romei, pe drumul din spre Nazaret sosesc în Betleem doi căători, un bărbat și o femeie, cari la marginea orașului, — cu hainele încărcate de praful drumului, obosiți și îngândurați, — se opresc pentru a respira și a-și șterge sudorile de pe fruntea și fața lor. Era seara târziu. Luna, — admirată de toți căătorii, — își revărsa balsamul său de lumină peste cei doi căători, cari o admirau și ei. Era Iosif de meserie tâmplar și Maria, o fecioară din neamul lui David, ambii locuitori în Nazaret, de unde veniseră să în-deplinească și ei ordinul împăratului.

Frământați de gândul, că unde vor odihni peste noapte, cei doi căători pornesc pe străzile orașului și de la casă la casă caută să găsească un loc de adăpost... Dar cine era să-i adăpostească pe ei, cari n'aveau nici un cunoscut? Casele orașenilor erau pline cu oaspeți, cunoscuți, rude și alții, cari veniseră mai curând. — Într'un târziu cei doi căători se adăpostesc într'un grajd al vitelor dela marginea orașului, fiind în apropiere numai păstorii, cari deși era iarna târziu, însă din cauza climei dulce a locului, erau încă pe câmp cu vitele.

În oraș, unde furnicau oamenii veniți din toate părțile, cei doi căători trecuseră nebăgați în seamă de nimeni, discuțiile și convor-



birile tuturor se învăteau în jurul ideii despre venirea lui Mesia, fiindcă se împliniseră toate semnele și profețiile.

Evrei, rânduși ca păstrători ai ideii despre mântuirea neamului omenesc, aveau în concepția lor religioasă profeții precise, atât cu privire la timp, (Iacob, Daniil), cât și cu privire la locul unde se va naște Mesia. Forma însă cum înțelegeau ei aceste profeții, era greșită. Ei înțelegeau și așteptau un Mesia politic, care cu sabia în mână va veni și cucerind întreagă lumea va întemeia împărăția lor universală.

D-zeu însă a voit ca mândriei, prin care a intrat păcatul în lume, să-i opună o virtute și ca un simbol al acestei virtuți; — Mesia, ca fiu al lui D-zeu, să se nască ca om din sfânta Fecioară adăpostită cu Iosif în peștera Betleemului, care forma și ea un simbol al umilinței.

Lumea din oraș dormea liniștită, numai cei doi călători aveau o noapte plină de bucuria zilelor viitoare.

În revărsatul zorilor pruncul sfânt se naște și peștera dela marginea orașului se schimbă într-o sală de recepție imperială. Cei doi călători cu copilul lor sunt cercetați de regii ce veniseră după stea, de păstorii înștiințați prin îngerii și scara, pe care se suiau și coborau îngerii văzută în vis de Iacob, se arată în realitate, iar glasul îngerilor se aude laudând pe D-zeu și vestind pacea, care avea să-o aducă noul născut prin învățătura Lui numită „Evanghelie“

Cuvine-se ca și noi toți fiii acestui neam, în această zi măreață și plină de virtuți creștinești, să ne oprim o clipă din graba alergărilor noastre și desbrăcând haina grijiilor de mâine să strigăm împreună cu îngerii și păstorii: „Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu pe pământ pace și între oameni bunăvoie“.

In noaptea de Crăciun.

*Un copil cu fața slabă,
Sgribulit de frig și ger,
Singur rătăcea pe stradă,
Neavând al său ungher.*

*N'avea tată, n'avea mamă
Să-l dezmierde frumușel,
Nime nu-l băga în seamă,
Se fereau ca toți de el.*

*Era noaptea, când copiii
Cu colindele umblau
Și'n cântări de veselie
Nașterea o întâlneau.*

*Intr'o casă luminată
Cu frumoase, mari făclii,
Moș Crăciun sosise darnic
Să dea daruri la copii.*

*A adus un brad în spate
Imbrăcându-l frumușel
Cu păpuși, cu mere d'aur,
Cai, căruți, — cum știe el.*

*Erau veseli copilașii,
Fericțiți, ca'n orice an
Moș Crăciun le-aduse daruri,
Dar nu-așa și cel orfan.*

*Fără tată, fără mamă,
Sgribulit de frig și ger
Noaptea nașterii l'apucă
Sub descoperitul cer.*

*Rătăcind pe străzi, sărmanul,
Gol, flămând, ca vai de el,
Bate'n poarta încuiată-a
Luminatului castel,*

*— „Moș Crăciun, dă-mi drum și mie,
Ca la praznicu-ți voios
Să primesc un boț de pâine
Să mă satur bucuros!“*

*— „Mergi de aci, — portarul strigă,
Pentru tine-aci loc nu-i...“
Și pornește iar copilul
Prea măhnit de viața lui.*

*Noaptea Nașterii aprinde
Mii de candelă pe cer
Și cad fulgii de zăpadă
Și e frig... și tare ger...*

*S'a născut Hristos în esle!
Dar serbat e la palat...
Pe când moare jos în stradă
Un copil, — infometat...*

*La acei bogați, petreceri
Pe Hristos îl întâlnesc!
Pe când jos în stradă fulgii
Pe-un copil mort învălesc.*

*Se fac fulgii de zăpadă
Aripi mari întinse'n sbor,
Ce peste copil coboară
Și sunt aripile albe, ale
Ingerului Păzitor.*

Darurile celor trei magi.

— La ziua nașterii lui Hristos. —

La ieslea lui Hristos întâlnim trei daruri. Puteau fi mai multe, puteau fi mai puține; dar s'au înfățișat trei. Inchipuiesc oare acestea trei persoane ale Sf. Treimi, sau un simbol al celor trei slujiri ale lui Hristos: arhierescă, proorocească și împărătească. Cugetarea noastră se va opri în ceasul de față numai asupra magilor, care au adus darurile? Acești călători dela Răsărit, înfățișează la ieslele lui Hristos putem zice toată omenirea; și darurile lor inchipuiesc simbolic tot ceea ce se putea aduce Mântuitorului nostru din partea noastră a următorilor Lui. Aurul în cazul acesta înseamnă darurile materiale, tămăia inchipuiește darurile duhovnicești. Sunt deci oameni, cari aduc Domnului aur; sunt deci care aduc tămăie și sunt de cei care aduc smirna, sunt însăși și de cei cari aduc mai multe daruri deodată. Cine sunt acei oameni? Cercetarea acestei chestiuni ne va arăta cu ce poate și fiecare din noi să slujească, asemenea magilor, Domnului și Mântuitorului său.

Cine deci aduce Domnului aur? Aduc acei cari jertfesc întru slava lui Dumnezeu și în folosul aproapelui, câte ceva din ostenele și câștigurile lor. Tu, de pildă, ai zidit, ai înouit sau ai împodobit biserica lui Dumnezeu: prin această tu ai adus domnului tău aur. Darul tău a plăcut Lui; căci deși El acum e pe scaunul slavei, dar în același timp pentru mântuirea noastră urmează până acum să se arate și în ieslele acestea sunt jertfelnicul bisericii, unde El putem zice, la fiecare liturghie se naște oarecum din nou, ca din nou să se aducă pentru păcatele noastre jertfa dreptății dumnezeiești. Și cât de adesea îndură el nevoi în aceste iesle! Aci sunt de trebuință pentru El și îmbrăcăminte și acoperământ și lumină și căldură. De aceea dacă tu faci ceva în folosul bisericii atunci darul tău e tot atât de plăcut Domnului, ca și darul magilor cari i-a adus aur.

De asemenea dacă tu ai dat ajutor omenirii suferinde, dacă ai făcut ceva pentru folosul bolnavilor, orfanilor, călătorilor, celor fără ajutor: prin aceasta ai adus Domnului aur, căci el e atât de plin de iubire încât nevoile și suferințele celor ce cred în numele său, le socoate ca nevoi și suferințe ale sale, de aceea va și răsplăti El pentru ajutorul dat lor, ca pentru ajutorul ce s'ar fi dat Lui însuși. *Intrucât ați făcut aceasta unuia din acești frați mai mici, Mie mi-le-ați făcut* (Mat. XXV, 40), așa va zice el la înfricoșata judecată a acelor, cari au avut milă de aproapele cel sărac și nevoiaș.

Dar oare mult aur de acesta se aduce Domnului? Ah! dacă cumpănim ceea ce aduce Domnului cu ceea ce se cheltuiește la cerința poftelor, la acoperirea nu a nevoilor numai, ci și a cerințelor plăcerilor noastre, cu ceea ce se aduce deadreptul jertfă trupului

și lumii, se va vedea lămurit că e abia o micuță părticică. Biserica lui Dumnezeu de pildă stă ziua și noaptea înaintea ochilor noștri în ruină și ne cere ajutorul, noi mai curând ne zidim un măreț adăpost pentru cai și trăsurile noastre, decât să ne întoarcem luarea aminte asupra ei. Săracul tremură înaintea noastră de frig, de foame și de boală, iar noi sau îl respingem cu asprime, sau îi dăm un ban de nimica și în aceeași zi suntem gata să jertfim jumătate din averea noastră la jocuri nebunești, sau să ne arătăm galantomia risipitoare la vre-o privești.

Asfel este recunoștința și mulțumita noastră către Acela, care bogat fiind a sărăcit pentru mântuirea noastră, ca noi *prin sărăcia Lui să ne îmbogățim* (II Corint. VIII, 9).

Cine aduce Domnului tămăie? Aceia cari întrebuintează întru slava Lui și în folosul aproapelui talentele lor, cunoștințele și meșteșugurile lor, cari fără îndoială alcătuesc ceva ce nu se poate compara cu tot omul. Toate acestea sunt daruri făcute de Dumnezeu omului, dar tot acestea trebuie să fie și daruri date de om lui Dumnezeu, daruri nemateriale, mai înalte decât aurul și argintul.

Această tămăie scumpă o aduce Domnului Primarul orașului, când cărmuirea lui e insuficientă de duhul lui Hristos, când urmărește nu numai dreptatea cetățenească și liniștea cetății, ci caută să susțină în popor și să întărească bunele obiceiuri și virtuțile creștine. O astfel de cărmuire e o tămăie bluenimiroitoare înaintea Domnului și a oamenilor. Aduce Domnului tămăie preotul bisericii, când stă treaz la straja sufletelor și a inimilor, ferindu-le de rătăcirile și ispitele veacului acestuia, mângăie pe cei necăjiți, edifică pe toți.

Aduce tămăie Domnului mama de familie, care nelăsându-se în nădejdea dolcelor și guvernantelor streine și nedându-se la petreceri și la felurite distracții, își închină ea însăși puterile și timpul, purtării de grijă pentru copiii săi, silindu-se să-i crească în frica lui Dumnezeu, să-i deprindă la înfrânare, blândețe, rugăciune și omenie. Parfumul unei astfel de tămăie umplând toată casa, se răspândește apoi odată cu cei crescuți înrânsa și duce pretutindenea duhul unei vieți curate și sfinte. Aduce Domnului tămăie dascălul sau profesorul de școală mare sau mică când își pune toate puterile în slujba Domnului, silindu-se să împărtășească elevilor săi cunoștințe folositoare, să-i ferească de rătăcirii și idei vătămătoare și să le dea povește folositoare și o bună creștere. Această tămăie încă e din cele mai plăcute și lui Dumnezeu și oamenilor. Aduce Domnului tămăie artistul, când în loc să urmeze duhul vremii și să fericească cu meșteșugul și arta sa patimile omenești și să ne dea nouă hrană de idei necurate, el se silește ca toate lucrurile și iscodirile sale să le prefacă în unelte ale gustului creștin sănătos și în mijloace,

prin cari să se poată cât mai mult răspândi odată cu asta și frumosul, adevărul și binele. Și această tămâie parfumează pe mulți. Ia deobște, nu este om care să nu poată aduce Domnul tămâie, prin întrebuințarea talentului său, întru slava lui Dumnezeu și spre adevăratul bine al aproapei lui său.

Al treilea dar adus Domnului de magi a fost smirna, darul cel din urmă și de aceea mai mare, nu numai decât aurul, dar și decât tămâia. Ce fel de dar este acesta și pentru ce este el așa da însemnat? Smirna ca și tămâia, dă mireasmă bună, dar însușirea ei deosebitoare se cuprinde în aceea, că e foarte amară, de aceea închipuiește ea necazurile, amărăciunile lacrimile și suferințele noastre.

Acum dela sine se înțelege, cine aduce Domnului ca dar smirna. Aduce acela care suferă necazurile în viață și pătimește pe nedrept, și cu toate acestea nu-și îngăduie, nici să se desnădăjduiască, nici să cărtească nici să se tânguiască, aduce acela care în necazuri e însuflețit nu de disprețul mândru față de oameni, ci de nădejde vie în Dumnezeu cel viu, de idela că el prin suferințele sale se curăță de păcat, se desăvârșește în virtuți și ceea ce e mai îmbucurător, se aseamănă Mântuitorului Său, care a murit pe cruce pentru dânsul. Astfel de suportare a năpastelor și necazurilor lumii în duhul credinței și al dragostei este un dar adus Domnului și încă mai prețios decât aurul și mai mirositor decât tămâia.

Să audă aceasta toți cei ce pătimesc rău și să înțeleagă superioritatea stării lor, care la vedere se pare amară, dar de fapt, dacă ne slujim în suportarea ei de credință și de crucea lui Hristos, — nu este lipsită de dulceață și să se silească a aduce Domnului ca dar, smirna lor. Fericiții veacului acesta nu pot să facă aceasta: ei n'au nevoie amară, n'au neajunsuri și lipsuri amare, n'au smirna. Mulți din cei ce au tămâie, adică talente alese, deasemenea nu pot să facă aceasta, ei nu sunt supuși la așa ispite, n'au smirna. Ea e la voi purtători de chinuri ai lui Dumnezeu, cari nu aveți acoperiș și adăpost, voi cari fără nici o vină din parte-vă, — unii după soarta hărăzitoare din naștere, alții după nenorocirile aduse de împrejurări, alții din răutatea oamenilor, iar alții din pricina șubrezeniei trupului vostru, — aproape fiecare zi o întâmpinați și o sfârșiți cu suspine și cari, poate, și dimineața acestei zile a sărbătorii lui Hristos, ați întâmpinat-o cu lacrimi. Cei ce vă privesc jlesc starea voastră ca grea; voi înșivă, poate cădeți câte odată sub greutatea încercărilor pământești, dar noi în numele Mântuitorului nostru vă salutăm și vă felicităm pentru această scumpă asemănare a voastră cu crucea Lui! Păstrați această smirna prețioasă, care v'a căzut ca parte; să nu schimbați cu nici o tămâie și cu atât mai vârtos să nu o dați pe aur, nici să o lipsiți de bună mireasma ei, prin tânguiri și cărtiri josnice. Ce să vă jăluiriți? Domnul și fără aceasta vede toate: fiecare lacrimă a voastră e numărată de El; fiecare suspin e cântărit; și la vreme pentru toate, veți primi însutit răsplata.

Când s'a născut Mântuitorul.

Praznicul Nașterii lui Iisus Hristos.

Ca și ceilalți cetățeni români, așa și primii creștini socoteau numărul anilor după regenți, adică după consuli și împărați romani. De exemplu, dela anul 284/5 era obiceiul a se număra anii dela împăratul Dioclețian, unul dintre cei mai crânceni persecutori ai creștinilor. Spre a delătura aceasta numărare de ani, ce aducea aminte de Dioclețian, monahul cu numele Dionisie *Exiguus* (decedat înainte de a. 544) a introdus o cronologie cu totul nouă, *dânsul începu să socotească numărul anilor dela Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos*. Cronologia sa este aceeaș, pe care o folosim noi și astăzi. De aci provine, că cronologia noastră obține adese-ori sub numirea de „Era Dionistică”. Inceputul acestei ere, adică data Nașterii lui Hristos, s'a fixat pe anul 751/52 după clădirea Romei.

Când și la care au s'a născut Iisus Hristos?

— Aci zace controversa, în privința căreia savanții nu voesc să se unească în păreri. Dar în genere atât tot să la ca un ce pozitiv cumcă Domnul s'a născut în intervalul anilor 748—753 după edificarea Romei.

În ordurile de mai jos voim, după posibilitate, a documenta anul Nașterii lui Iisus Hristos, dovezile le scoatem din S. Scriptură și din opurile Sfinților Păriați ai Bisericii.

Ce se poate lua din Sf. Scriptură.

În Evanghelia Sf.-tului Mateu (c. II, v. 1) cetim cuvintele: „*Ear' dacă s'a născut Iisus în Vitleenul Iudeei, în zilele regelui Irod, iată Magii dela resărit au venit la Ierusalim zicând: Unde este regele nou născut al Iudeilor? că am văzut steaua Lui la resărit și am venit să ne închinăm Lui*”.

Hristos deci s'a născut pe timpul lui Irod.

Irod sedus de Magi „*s'a mâniat foarte, și a trimis să se omoare toți pruncii, cari erau în Vitleem și în toate hotarele lui*.” (Mat. c. II, v. 16). Sf. Familie plecase, încă înainte de omorul în masse a pruncilor, la Egipt pentru de a se reîntoarce de acolo în patrie abia după moartea lui Irod. — Este deci clar: *Nașterea lui Hristos a trebuit să se fi întâmplat necondiționat pe vremea când era în viața Irod*.

Când a murit Irod?

Noi știm dela istoricul iudaic Iosif Flaviu, cumcă Irod, după ce fuse proclamat de rege de către senatul roman, a domnit 37 ani, (dar în realitate numai 34 ani). Căci: la anul 715 după clădirea Romei, când Partii se duceau contra Ierusalimului, Irod se refugiase la Roma, unde fu proclamat de rege. Astfel cu începere dela anul 715 să fi domnit 37 ani. După Apollonius, în anul 714 după edificarea Romei, s'a încheiat pacea între Octavian și Antoniu, cu care însă poporul nu

era mulțumit, fiind exclus din aceea pace Pompeiu Satul. De aceea a trebuit în anul următor, — deci în anul 715, — să se lege pace nouă, în care fu suscept deja și Pompeiu S. și la care încheiere de pace s'a confirmat totodată și proclamarea de rege a lui Irod. La anul 691, după clădirea Romei, a urmat, după cucerirea Ierusalimului, numirea lui Hyrcan de al doilea arhieru, întreprinsă de Pompeiu. Antigon însă, care cu ajutorul Parților a recucerit orașul, a dispus destituirea lui Hyrcan, dându-l pe mâinile Parților. După Iosif Flaviu, evenimentul din urmă a obvenit în al 24-lea an de arhierie a lui Hyrcan: deci și de aici reiese anul 715 (591+24) și tocmai pe timpul acesta se refugiase Irod la Roma.

Dacă adaugem acum 37 ani la durata dominației lui Irod rezultă, că dânsul a trebuit să-și încheie stăpânirea sa în anul 752. În anul următor, după-ce și-a terminat domnia, a decedat cu puțin timp înainte de Paști.

Pe vremea morții sale, — așa relatează I. Flaviu, — s'a înregistrat o întunecime de lună. Conform socotelilor astrologilor, însă, au obvenit pe timpul acela două eclipse de lună: în anul 750 (după zidirea Romei) o întunecime parțială, iar în anul 753 una totală. Deci Iosif Flaviu se provoacă prea verosimil la a doua întunecime, după ce prima eclipsă abia va fi fost observabilă. Mai pe scurt, cuprinzând toate; Irod a murit la a 753 după zidirea Romei și deci Isus Christos nici decum n'a putut fi născut după data aceasta.

La Evanghelistul Luca (c. II v. 1-2) cetim:

„În zilele celea a ieșit poruncă dela Chesariu August, să se înscrie toată lumea. Aceasta înscriere s'a făcut mai întâiu, când Chirineu era stăpânitorul Siriei..“ Luca aduce deci în legătură Nașterea lui Christos cu un eveniment mondial și anume cu conscrierea și taxarea poporului, ordonată de către împăratul August.

Conscrieri de popor a dispus împăratul August — precum se învederează aceasta de pe o tabelă de marmoră aflată în Ancira, — pe vremea împărăției sale, în trei rânduri și anume în anii 17, 37 și 67 al stăpânirii sale, va să zică în anii 726/7, 746/7 și 767 după zidirea Romei. Conscrierea poporului și taxarea (impunerea dării) ce a urmat după aceea, a mers de tot încet, așa, că însuși împăratul August confirmă pe o tablă de marmoră dela Ancira cumcă dânsul după a doua numărare a poporului, abia după 42 ani al împărăției sale a putut aduce jertfa de mulțumită (lustrum post annum alterum quadragesimum feci); deci în anul 752/3 după zidirea Romei.

Mai înainte se susținea părerea cumcă Cirinus Quirinus a fost numai odată, între anii 752—65, procurator în Siria. Astăzi însă predomină, în genere, concepțiunea că el a fost procurator în două rânduri și anume: prima dată în anii 750/51 până la 753/54.

Astfel deci a putut scrie Evanghelistul Luca,

cumcă numărarea poporului și taxarea dispusă s'a făcut mai întâiu, când Cirinus era stăpânitor în Siria, după-ce acesta avuse mai târziu să efeptulască și o a doua conscriere și taxare. Procuratura repetită alui Cirinus o dovedesc nu numai analele lui Tacitus, ci totodată și inscripțiile de pe tablele de marmoră aflate în Orsato și Seguso. Pe cea din urmă este conservată amintirea, cumcă pe atunci erau resculări printre Arabi și pentru suprimarea acelor a trimis Cirinus pe beliducele Quintus Amilius contra lor. Din relatările lui Plinius, însă, știm cumcă răscoalele Arabilor au fost la anul 752 (după zidirea Romei), deci pe vremea aceasta a trebuit să fie Quirinus procuratorul Siriei.

Afirmând noi mai înainte, cumcă Christos nici decum nu a putut fi născut după anul 753 (după zidirea Romei), astfel din expunerile de mai sus rezultă și aceea, cumcă anul 750/51 este cealaltă limită înainte căreia încă nu a putut fi născut Christos.

Când începuse Ioan Botezătorul să propovăduiască pocăința.

În Evanghelia S-lui Luca stă scris:

„Iar în anul al cincisprezecelea al împărăției Cesarului Tiberiu... a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul Zahariei, în pustie.“ (III 1.)

Astfel Ioan Botezătorul și-a început activitatea publică prompt în al 15-lea an de domnie a împăratului Tiberiu. În care an a fost aceasta? Împăratul August a murit la 19 August după zidirea Romei. Succesorul lui a fost Tiberiu. De aici rezultă, cumcă al 15-lea an al împărăției sale, deci anul în care Ioan Botezătorul începuse a vesti pocăința, a trebuit să fie anul 782. Pe timpul acesta venise și Christos Domnul la dânsul spre a se boteza.

Iar' după întâmplarea aceasta a început Christos Mesia activitatea sa publică.

Luca scrie: *„Și Isus începând a învăța, ca de 30 ani fiind“.* (III, 23).

Astfel Cristos în anul al 15-lea de stăpânire a împăratului Tiberiu (782 d. zid. Romei) a fost în etatea de 30 de ani; prin urmare el s'a născut în anul 752.

Toate acestea le confirmă Sfinții Părinți bisericești.

Dela Sf. Părinți se constată cumcă Christos fu născut în anul 41/42 al stăpânirii împăratului August-Sf. Irineu, episcopul Lyonului (mort la a. 202 după Christos) scrie în opul său de frunte; Christos Mântuitorul s'a născut în al 41-lea an de domnie a împăratului August.

Astfel adaugând la anii 710/11 cei 41 de ani ace: 751/2.

Aproape tot aceasta o confirmă Părinții biseri-

cești: Tertullian (mort la 240 d. Chr.), Clemente Alexandrinul (răp. la a. 217 d. Chr.) și Sfântul Ieronim (decedat la 420 d. Chr.).

Eusebiu, episcop de Cesarea (mort la 340 d. Chr.) scrie: „Mântuitorul s'a născut pe timpul taxării lui Cirinus, procurator de Syria, în Vitteemul Iudell.

Din toate acestea rezultă cumcă Isus Christos s'a născut de fapt la anul 752 după zidirea Romei, în Vitteem între 25 Decembrie și 6 Ianuarie.

Sănnicolaul-mare, la 1 Decembrie 1929.

Tradus din „Temesvarer Zeitung“ (după Dr. I. Faragó)

Nicolae Fizeșanu
protopop milliar în pensiune.

Nașterea.

Astăzi chipul muritor
la mantia nemuririi
Și în raiul fericirii
Se scaldă îmbătător!

Început neînceput
Și sfârșit fără de finire,
Se coboară azi ca Mire
Omului firav, de lut...

Zămislit prin Duhul Sfânt
Se naște dintr'o fecioară,
Niciodată să nu moară,
Ori să piară în pământ.

Azi... din iesle, dintre boi,
O năvalnică iubire,
Ce întrece orice fire,
Se revarsă peste noi!

Astăzi într'un chip umil,
Pentru a lumii mântuire:
Dumnezeu și omenire:
Se unesc într'un Copil...

Lăudați-L din chimvale
Și din inimi lăudați-L,
Din suflete înălțați-L
Pân'la tronurile Sale!

Copilaș și Cheruvim,
Dumnezeule Preasfinte,
Stai cu noi deacu 'nainte
Să roșim... să Te iubim!...

Mihail Morgovan.

Și cuvântul trup S'a făcut...

Iată ziua mare a praznicului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Azi ceriurile strălucesc de bucurie, iar cețele îngerilor și arhanghelilor întonează osanale de slavă în jurul tronului cereșc. Bucuria este mare în ceriuri, dar este mare și pe pământ, pentru că omul în fine a ajuns să cunoască *lumina cunoștinței*.

Înainte de a cunoaște omul aceasta *lu înă*, tot mereu cerceta și se întreba: cine l-a creiat, cui să se închine și să se roage? Aceasta a fost o epocă grozavă în viața omului petrecută în neștiință. Cercetând și dibuind în întunec, în loc să se apropie de scopul pentru care a fost creiat, s'a depărtat tot mai mult de el, închinându-se corpurilor cerești, sau chipurilor cioplite. Minte omenească ageră și în drăzneală de mulțori s'a avântat spre înălțimile cerului și s'a coborât spre adâncul pământului, descoperind multe lucruri minunate; dar pe Dumnezeu n'a fost în stare să-l cunoască mai de aproape.

Zadarnic te-ai svârcolit și frământat sărmană minte omenească ce te pierzi în fața Dumnezeirii atotputernice. A trebuit să se scurgă mult timp și să aștepti până când a *sosit plinirea vremii*, când adevărul a triumfat, căci *Cuvântul trup S'a făcut și S'a sălășluit întru noi. (și am văzut slava Lui, slavă ca a unui născut din Tatăl) plin de dar și de adevăr.* (I. 1—14) Acum și numai acum s'au descoperit în lume multe taine și omul a început a-și cunoaște cu adevărat rostul său, a început a cunoaște că: Dumnezeu este făcătorul tuturor celor văzute și nevăzute, omul a fost creiat de Dumnezeu cu suflet nemuritor, cu voință liberă etc.

Prin acest mare praznic s'au revărsat asupra noastră multe și neprețuite comori. Se cade, ca să ne facem vrednici de primirea lor, cu sufletul curat și liber de orice gânduri, cari ne-ar conduce la păcat. Creștinul adevărat nu caută la forma externă a acestui mare praznic, ci la partea internă, înțelegând binele ce se revarsă asupra sufletului nostru, atât pentru viața aceasta, cât mai ales pentru cea dincolo de mormânt.

M. Măcinie
diacon.

O zi de mare bucurie pentru comuna Bărzava.

Ziua de Duminecă 1 Dec. l. c., pentru credincioșii comunei Bărzava și jur a fost o zi de mare bucurie sufletească. Din îndepărtata și bogata Americă o fiică bună și credincioasă a maicei biserici ortodoxe din această comună, trimite sfintei biserici un dar scump, „*Ceas pentru turn*“ în valoare de 60.000 Lei, care Duminecă a fost sfințit de către preoții din loc. Această fiică bună și credincioasă este *Stana Cojan*, care înainte cu 17 ani a părăsit comuna Bărzava și s'a dus în America de Nord (Toledo-Ohio) unde nimeni nu mai știa de dânsa aproape nimic. După 17 ani, semnul de viață cu care-și anunță pe frații ei că dânsa trăește cu trupul pe pământ strein iar cu sufletul între ei, — este darul ce-l face sf. biserici.

Sătenii și streinii veniți în număr nespuse de mare, pentru a asista la ceremonia ce avea să urmeze, încă de dimineață umpleau biserica, dealtcum destul de încăpătoare.

După săvârșirea utreniei, preoții I. Popoviciu și O. Câmpean îmbrăcați în odăjdii, împreună cu tot poporul adunat la biserică, cu praporii și ripizile purtați de școlarii îmbrăcați în alb, pornesc în procesiune spre casa locuitorului *Dohangie Ion* (nepotul donatoarei) unde se găsea Ceasul pentru a-l aduce la sf. biserică. După săvârșirea sfințirii apei mici în locuința numitului, cu ceasul dus pe brațe de 4 feciori ne întoarcem în același chip la biserică. Ceasul este pus în mijlocul sf. biserici, preoții încep sf. liturghie care durează până aproape la ora 1 d. m.

Ceasul este comandat dela Fabrica de ceasornice pentru turn Nicolae Boling din Timișoara, ce se găsea de față.

După sf. liturghie se face Te-Deumul obșnuit pentru sărbătorile naționale, iar după Te-Deum urmează parastasul ce se face pentru morții donatoarei Stana Cojan.

La sf. liturgie, la Te-Deum și la parastas corul condus cu multă măiestrie de învățătorul A. Luca dă răspunsurile, fapt ce înalță deosebit de mult importanța zilei.

Trebue să se sublinieze deosebita precizie cu care corul s'a remarcat cu această ocaziune (cor compus numai din țărani) și deosebitul talent și dexteritate a tânărului învățător, care promite mult pentru viitor.

După terminarea parastasului părintele O. Câmpean în mijlocul mulțimii, care nu mai încăpea în sf. biserică, se apropie de ceasul dăruit și cu apă sfințită stropindu-l îl sfințește în fața tuturor.

Printr'o predică ce a stors lacrimi din ochii tuturor ascultătorilor părintele Câmpean arată cum visul ce de sute de ani a urmărit suflarea Românească s'a împlinit acum 11 ani la Alba-Iulia. Tot asemenea și visul ce de 38 de ani a urmărit pe făuritorii și filii sf. biserici din Bărzava azi a devenit realitate și ceasul visat timp de 38 de ani este între noi. Arată importanța mare ce o are un ceas la biserică într'un sat, spune cum în țara noastră, în județul și în satul nostru sunt alăția oameni cu dare de mână, cari ar putea să facă asemenea fapte, dar puțini fac. Un exemplu ne-a venit din America îndepărtată dela o femeie ce cu greu își agonisește traiul vieții. Mulțumește călduros marimonioasei donatoare și-i urează viață lungă și răsplată însușită dela Atotputernicul pentru fapta ei măreață și sfântă.

Intreg satul și mulți străini au luat parte la ceremonia de Duminecă 1 Decembrie din Bărzava, pentru cari aceasta zi de mare sărbătoare națională a fost și o zi de mare bucurie sufletească.

Tinutul Hălmagiului.

Perfectuarea organizării inv. în epoca de înflorire a jud. Zărand: 1862—1876.

De Tr. Mager, prof.

Anul școlar 1872—1873.

Se completează și al treilea post dela școlarele tractuale din Hălmagiu. Avem, deci, următoarea situație¹⁾:

Inspectoratul Hălmagiului	1. Hălmagiu cl. I II.	Ioan Costina
	2. și cele 7 comune cl. III.	Nicolae Robu
	3. " cl. IV.	Nicolae Joldea
	4. " șc. de fete	Iulia Mihailovici
	5. Hălmăgel, Sârbi, Târnovița	Nicolae Costina
	6. Luncșoara, Voșdoci	Ioan Oana
	7. Ociu, Ocșor	Ioachim Murgu
	8. Bod și, Mermesti	Blaslu Codreanu
	9. Bănești, Cristești	Nicolae Popescu
	10. Brusturi	Iosif Mizeșiu
Inspectoratul Vidrei	11. Lazuri, Groși	Georgiu Leuca
	12. Măgulișea	Petru Sirca
	13. Ciuciu	Toma Nicoara
	14. Vidra	Iosif Iova
	15. Arina, Polana	Alex. Popescu
	16. Pleșcașia, Guravii	Nicolae Feiru
	17. Aciuța	Toma Fărcașiu
	18. Dumbrava, Rostoci, Budești	Nicolae Sabo
	19. Tălagiu	Irimie Sirca

Anul școlar 1873—1874.

„Conscrierea poporului pe anul 1873“, datată la 9 Mart. 1874²⁾ ne arată următoarea situație:

Inspectoratul Hălmagiului	1. Hălmagiu cl. I II.	Ioan Costina
	2. și cele 7 comune cl. III.	Blaslu Codreanu
	3. " cl. IV.	Nicolae Joldea
	4. " șc. de fete	Iulia Mihailovici
	5. Hălmăgel, Sârbi, Târnovița	Nicolae Costina
	6. Luncșoara, Voșdoci	ptul N. Popescu
	7. Ociu, Ocșor	Ioachim Murgu
	8. Bodești, Mermesti	ptul N. Butariu
	9. Bănești, Cristești	George Bota
	10. Brusturi	Iosif Mizeșiu

¹⁾ „Conspect despre școle și învățatori etc“, Arhiva eparh. Arad, anul 1873.

²⁾ Arhiva eparh. Arad Nr. 563—1874.

Inspectoratul Vidrei	11 Lazuri, Groși	George Leuca
	12 Măgulicea	Petru Sirca
	13 Ciuciu	Toma Nicoara
	14 Vidra	Iosif Iova
	15 Aciua, Polana	Alex. Popescu
	16 Pleșcuța, Guravăii	Nicolae Feiru
	17 Aciuța	Toma Fărcașiu
	18 Dumbrava, Rostoci, Budești	Nicolae Sabo
	19 Tălagiu	Iosif Sirca.

Anul școlar 1874—1875.

Din „Conspcct despre școle și învățătorii etc.”¹⁾ depe anul 1875 culgem următoarele date:

Localitatea unde se află școala împreună cu comunele afiliate	Numele învățătorului	Obligați la școală de la		Au cercetat școala de la		Salariul anual în floreni
		6-12 ani	12-15 ani	6-12 ani	12-15 ani	
Hălmațiu și cele 7 comune afiliate	cl. I-II Ioan Costina	76	20	49	6	355 „
	cl. III. Blasiu Codreanu	42			12	355 „
	cl. IV. Nic. Joldea	13			13	480 „
	șc. de f. I. Mihailoviciu	78	24	34	8	240 „
Hălmăgei Sârbi Târnovița	Nicolae Costina	94	44	41	12	230 „
Lunșoara Voșdoci	preotul Nicolae Popescu	60	28	30	5	230 „
Ociu Ocișor	Ioachim Murgu	80	30	39		224 „
Bodești Mermesti	preotul Nicolae Butariu	48	22	27	7	194 „
Bănești Cristești	George Bota	44	19	28	8	224 „
Brusturi	Iosif Mizeșiu	69	18	43	8	180 „
Lazuri Groși	preotul Arsenie Leuca	73	52	30		200 „
Măgulicea	Nicolae Bucatoșiu	31	27	19		200 „
Ciuciu	Nicolae Șerban	60	34	44		200 „
Vidra	preotul Pavel Mageru	99	29	26		200 „
Aciua Polana	Alex. Popescu	46	23	17		200 „
Pleșcuța Guravăii	Nicolae Feiru	57	19	52	16	200 „
Aciuța	Toma Fărcașiu	34	29	30		200 „
Dumbrava Rostoci Budești	Nicolae Sabo	32	23	28		200 „
Tălagiu	preotul Nicolae Sirca	60	34	30		200 „

Idia unei școle de agricultură în Hălmațiu.

La inspirația referentului școlar, Dr. George Popa, bazat pe § 31 din „Organizațiunea provizorie a inv. național-confesional”, sinodul diecezan din anul 1874 hotărăște înființarea unor școle de agricultură, centralizate pe regiuni în sediul protopopiatelor.

¹⁾ Arh. eparh. Arad, anul 1875.

Proiectul de organizare al acestor școli se expune tot prin peana referentului și este comunicat protopopilor și Inspectorilor șc. mîreni prin „Cerculăriu pentru înființarea școlilor tractuali de agricultură”, emis la 4/16 Iulie 1874).

În sensul acestui circular protopopii vor aduna prin repartiție asupra credincioșilor fondul necesar. Se va trimite în sarcina acelui fond un tînar cu o bursă anuală de câte 300—500 fl. v. a. la una din academiile de agricultură, care apoi va fi angajat de profesor cu o leafă de 500 fl. la an. În timpul cât se vor forma profesorii, se va îngriji de achiziționarea terenului de experiență și al clădirilor.

Elevii se vor recruta din absolvenții școlilor elementare și li se vor preda:

1. cunoștințe despre cultivarea plantelor și creșterea vitelor;
2. cunoștințe generale despre economie și în special despre economia câmpului.
3. poliția de câmp.
4. cunoștințe despre morburile de vite și lecurea lor.

5. utilizarea rațională a resturilor din economie. Instrucțiunea se va face în așa fel, încât elevii să pună imediat în practică cunoștințele teoretice.

Protopopii și inspectorii să explice poporului importanța acestor școli, pe cari alte națiuni le au demult. Se speră, că „dacă școlile tractuale s'ar ocupa mai mult de agricultură, poporul le-ar simți mai bine lipsa și folosul lor, de unde le-ar îmbrățișa cu mai multă căldură.”

Din răspunsurile protopopilor aflăm că admirabila idee nu se poate înfăptui nici chiar în regiunile de șes, mai bogate, neputându-se strânge fondul necesar. Un ciclu de ani răi pentru agricultură scoase din discuție această chestiune.

În anul viitor, la 4/16 April 1875, sinodul protopopesc din Hălmațiu decide asemenea în sens negativ, menționând că științele agricole să se predea în cl. III și IV. a școlii normale, prin următorul:

Decisii:

În considerare cumcă poporul din acestu protopresbiteratu din cauza anilor de totu rei, este ajunsu la o stare materială de totu slabă, și că o parte a poporului este la acela stare paupera ajunsu, incatu este silitu a-și parasi domiciliulu și a emigra în lume și țiera, din ce cauza nu este în stare a suporta spesele ce ar fi a se reparti pe elu pentru înființarea școlei de agricultură și stîpendiare.

În considerare cumcă acestu protopresbiteratu și are școlele normale tractuale înființate de mai mulți ani, și în considerare ca în șola normale de a III și a IV clase numărulu eleviloru și asia este micu, și până ce poporul va veni la o stare materiale mai buna spre a putea suporta atari spese — se decide ca studiile de agricultură se se propuna prin învățătorii de a III și a IV clase, și pentru împartirea acestoru se încredințiede în comisiune domnulu presiedinte și dnii Inspectori școlari Gratianu Papp și Nicolau Hentiu.”

Anul școlar 1875—1876.

Se încearcă deschiderea unei școle în Sârbi.

La 1 April 1876 mai mulți locuitori din Sârbi cer consistorului să le permită susținerea unei școle

¹⁾ Act. Cons. Nr. 1115/244 școl. 1874.

propri. Tot în acelaș an la 18 Iulie și în acelaș senz pp. Hălmașului subșterne încă o petiție consistorului, adnexând și procesul verbal în care se hotărâse despărțirea școlii de către Hălmașel. Cum, prin această sistându-se subvenționarea școlii centrale din Hălmașel, învățătorul de aicea se plânge că este amenințat în existență, astfel consistoriul ascultând și părerea inspectorilor școlari, Ioan Groza și Gratiian Pop, decide ca Sârbi să rămână și pe mai departe afiliați cu școala la Hălmașel.¹⁾

Școala din Sârbi se deschide numai la 1888.

Conform „Reportului despre essamene etc.”²⁾ și „Conscrierea poporului”³⁾ pe anul 1876, situația anului acestuia este următoarea:

Inspectoratul Hălmașului	1. Hălmașiu, cl. I. II.	Ioan Costina
	2. etc. cl. III.	Ioan Sida
	3. „ cl. IV.	Nicolau Joldea
	4. „ șc. de fete	Iulia Mihailovicu
	5. Hălmașel, Sârbi, Târnavița	Nicolau Costina
	6. Luncșoara, Voșdoci	pr. Nicolau Popescu
	7. Ociu, Ocșor	George Bota
	8. Bodești, Mermesti	George Costina
	9. Bănești, Cristești	Ioan Balta
	10. Brusturi	Iosif Mizeșu

Inspectoratul Vidrei	11. Lazuri, Groși	Dimitrie Popovicu
	12. Măgulcea	Nicolae Bucatoșu
	13. Ciuciu	Toma Fărcaș
	14. Vidra	Iosif Iova
	15. Aciua, Polana	Alexandru Popescu
	16. Pleșcuța, Guravăii	Nicolae Feiru
	17. Aciuța	pr. Nicolau Hărduț
	18. Dumbrava, Rostoci, Budești pr. Ioan Sabou	
	19. Tălagiu	Filimon Sirca

În anul 1875 a ars școala din Bănești.

Anul școlar 1876—1877.

„Conspectu despre școle și inventatori din Inspectoratul Hălmașului pe anulul 1876/7^a)” ne arată următoarea situație:

Inspectoratul Hălmașului	1. Hălmașiu cl. I. II	Ioan Costina
	2. „ cl. III.	Dionisiu Sida
	3. „ cl. IV.	Nicolau Joldea
	4. „ șc. de fete	Hermina Mihailovicu
	5. Hălmașel, Sârbi, Târnavița	Nicolau Costina
	6. Luncșoara, Voșdoci	Nicolau Popescu
	7. Ociu, Ocșor	George Bota
	8. Bodești, Mermesti	pr. Nicolau Butariu
	9. Bănești, Cristești	n'a funcționat
	10. Brusturi	Iosif Mizeșu

¹⁾ Act. cons. Nr. 1929—1876.

²⁾ Adn la Nr. 1935—1876.

³⁾ Arhiva eparh. Arad III. 84. 1876.

Inspectoratul Vidrei	11. Lazuri, Groși	pr. Arsenie Leuca
	12. Măgulcea	Nicolau Tulea
	13. Ciuciu	Nicolau Lucaciu
	14. Vidra	Iosif Iova
	15. Aciua, Poiana	Alexandru Popescu
	16. Pleșcuța, Guravăii	Nicolau Feiru
	17. Aciuța	Toma Fărcașiu
	18. Dumbrava, Rostoci, Budești pr. Ioan Sabou	
	19. Tălagiu	Filimon Sirca

În Bănești edificiul școlar, ars în anul trecut, n'a fost reconstruit încă. Școala nu s'a putut ținea din cauza „deficienței” învățătorului. Trei copii umblă la școala din Hălmașiu.

(Va urma)

Predicatori ambulanti.

Nu știu a cătea oară, revista „Farul Mântuirii”, mi-a căzut în mână și care mi-l da un predicator baptist ca să cetească noutățile, cum îmi spunea el, de mare însemnătate.

Însă am văzut ce a putut și ce poate produce capetele predicatorilor bapțiști.

Am văzut cum sprijinitorii acestui organ de apărare a lor; care poartă un frumos nume, care nume conține în expresia sa idealuri înalte pentru suflet, însă este departe de astfel de meniri; caută cu mâta în traistă să tragă de păr minciunile și neadevărurile pentruca sub acest vâl mârșav să-și ascundă dejosirea și nedreptatea ce o propagă în pătura dela țară, a poporului nostru.

Mi-aduc aminte de un articol semnat de un baptist, a cărui lipsă de cultură, de pregătire se vede din fondul și forma articolului său; care căuta să apere întreaga tagmă de predicatori și să-le însușească o cultură mai aleasă.

Mare îndrăzneală și-a luat bietul predicator! Lui nu i-a trecut prin mîntă că predicatorii lor sunt simple persoane ce abea știu ceti. Cu greutate cetească câte va versuri din Sfânta Evanghelie și cu multă trudă le învață deorostul adăugând inovația lor personală necesară lor la explicarea învățaturii divine, pe care caută cu orice privilegiu să o falsifice. Am avut ocazia să stau de vorbă cu astfel de predicator, ce se socotea chemat a țaleui și a predica Sf. Evanghelie, deși D-l nostru Iisus Hristos nu la astfel de vestitori a lăsat învățăturile sale să le răspândească, care îmi cita la versuri din Sf. Evangh. și când revenea asupra lor, cetindu-le în Testament, găseam că predicatorul meu a adăugat, a mai schimbat pentru a putea explica după voința sa și a ajunge la ținta dorită.

Trivial lucru! Tu omule, pentru ați putea păstra încă pățânarea ta să schimbi cuvântul D-lui?!

Un alt predicator aventurier de minciuni, dela subsuoara căruia nu lipsea Testamentul, trecea Dumineca pe stradă și unde vedea 2—3 oameni adunați se apropia de ei și căuta prin mijloace meșteșugite să-i atragă, spunându-le că glasul Domnului l-a chemat pentru a grăi fiecăruia Evanghelia. Apropiindu-mă de el îl întreb de ceace el spune, că unde scrie? Atunci asudat înflăcăratul orator caută să-mi arate, însă el ținea și citea cu Testamentul întors, îl întreb că el totdeauna citește așa?

Văzându-se prins cu minciuna, plecă rușinat. Câtă fărnicie și nerușinare e în sufletul acestuia! Iată-l că mai înainte spunea că cetește, un botez, o credință și lege nouă, iar în fața știutorilor de carte își pierde darul de a ceti. Cu toate acestea, cât de mult le place să triumfeze prin a lor minciună.

Îmi vine în mîntă vechiul și noul meu predicator, vecin

cu a mea casă părintească, pe care de câte ori mă duceam acasă îl găseam cu ideile, cu tâlcuiri noi prin care el credea că va învinge. Cât se bucura și râdea ca și la teatru înainte de a vedea rezultatul, crezând că el a triumfat că a învins, neștiind că marea lui bucurie se va schimba. Bietul! fără școală sau vre-un talent, afară de cel al minciunii, pe care cu mare măiestrie o învârtă, o întoarce; acesta cu 5—6 ani în urmă, îndemnat de confracții lui baptiști și-a ars fotografiile sale, a soției și a fiului său, care peste 3 ani a încetat din viață, și acum nu are la ce să se uite pentru a vedea figura băiatului său. Întreb, pentruce și-a ars fotografiile? îmi spune că așa cetește în Sf. Evanghelie și cel ce are chipuri în casă are păcat. Omule îi zic, și D ta suferi de acest păcat și atunci pentruce nu pui pe foc chipurile ce le ai în casă? li arăt calendarul său baptist, ce avea pe copertă zugrăvit în frumoase culori un înger cu sabia în mână omorând șarpele, ba în calendar mai erau poze de ale baptiștilor. Atunci îmi spune că nu le ține în cui și acelea sunt dela frații săi mai mari. Iată că acest predicator ce susținea că numai la ei se poate afla mântuire, a rămas la urmă convins că e pe cale rătăcită, însă nu se poate întoarce la legea adevărată pe care a părăsit-o, pentrucă nu are cine predica credincioșilor săi pe spinarea cărora trăește.

Astfel de oameni fără carte îi vezi Dumineca prin satele lor și altele colindând pentru a vesti mântuirea Merg și ei nechemăți să explice să deie din întunerecul ce-l păstrează în sufletele lor și altora, cari se lasă seduși de cuvintele îmbătătoare ale minciunii și cari se pot numi „falși predicatori ambulanti”. Acești predicatori, apropiindu-se îmbrăcați în piele de oaie, însă la inimă lupi flămânzi și veninoși, îndeamnă pe credincioși să se lepede de tot ce au ei mai scump pentru suflet.

Mare rătăcire la ei bieții! În contra acestora trebuie întreprinsă o luptă și stărpiți. Trebuie să ne ascuțim sabia credinței și să luptăm cu îndărjire căci dreptatea va învinge.

Tu dascăle fii treaz la glasul preotului care îți cere mână de ajutor.

Dă mână de înfrățire cu păstorul sufletesc în lupta ce trebuie să o duceți contra lupilor flămânzi, contra dascălilor mincinoși

Intăriți credința poporului nostru, pentru a nu fi clintită de minciuni dușmane. Un Dumnezeu, o credință, un botez a predicat Sf. Ap. Pavel. Urmați-l!

Puneți-vă uleiul creștiniei în candelele voastre și cu ele aprinse să stați totdeauna înaintea poporului nostru, pe care sunteți chemați a-l ridica și pentru care veți fi chemați a da seamă înaintea Judecătorului drept și-a istoriei naționale.

GORNISTUL
din Vânători.

Dumnezeu și sufletul.

Cuvântare, rostită de Pr. Ioan I. Ardelean la Cercul-religios din Nădlac, întrunit în ziua de 6 Dec. 1929 cu ocazia aniversării de o sută ani de când s'a ridicat marea zidire a bisericii din aceasta frunțasă comună.

„Când omul desamețit de mărirea omenirii
Privește trista splendoare a nopții,
Și acelea pustiiri scânteitoare și acele adânci bolte
Unde lumi fără margini strălucesc peste lumi;
Atunci, strivit în estazu-i, el caută cu cutezare:
Ce mână a semănat sorii pe Ceruri,
Ce Monarh ascuns în a-Sa atotputere,
Se înalță încă și mai sus decât împărăția-i nemărginită” . . . (De Pougerville - trad. din L. A. Martin, de Negutici—)

Iubiți Ascultători!

Ca să pot împlini o datorie ce-mi revine în calitate de președinte al Desp. Arad al Asoc. A Șaguna cu plăcere am primit invitația de-a participa și modesta mea persoană la întrunirea Cercului-religios din aceasta frunțasă comună dela granița de vest a României.

Am venit aici, ca împreună să prăznuim întreita serbătoare a zilei de astăzi: amintirea Sftului și marelui Ierath Nicolae din Mira-Lichiei, carele totodată este și Patronul acestei sfinte biserici și în fine, serbarca centenarului, adevărată aniversare a o sută de ani de când s'a înălțat marea zidire al acestui Sion Dumnezeesc.

Iată, totatătea clipe de sfânt entusiasm și creștinească însuflețire!

Cu toate acestea, — pentru mine, — care aș dori să vă rostesc cu aceasta ocazie un cuvânt serbătoresc, sunt aceste clipe, — Vă mărturisesc, — un prilej de îngrijorare:

Oare avea-va acest cuvânt rezultatul dorit? și care ar fi cuvântul cel mai potrivit prin care să mă apropiu de voi?

Acestea gânduri mă muncesc și nu în zădar, dacă mă gândesc, că vrednicii voștri păstori sufletești neconțenit fiind în mijlocul vostru au prilejul ne'ncetat a semăna semanța cuvântului Dzeesc între voi și altele mai mult rezultat pot să obțină din belșugul semănțelor aruncate decât eu în câteva clipe ce voi petrece în mijlocul vostru, aruncând o singură, — ori prea puțină — semănță, care aș dori însă ca să cadă de-a dreptul în pământul cel roditor al ogorului vostru sufletesc.

Dar iată, că Dzeescul meu Mântuitor mă încurajează: „stăruie cu timp și fără timp”!

Voi vorbi deci despre aceleași lucruri neasemănat de mari, fără de cari lumea nu poate exista, le simțim trebuința și nimeni nu poate să se lipsească de ele: *Dumnezeu și sufletul!*

Recunosc, că mi-am ales o problemă cât se poate de grea, dar vâpaia credinței mele alimentată de porunca Mântuitorului meu, îmi va ajuta să fac, să resune cuvântul meu în sufletele voastre.

O, — iubiților — nu a-ți simțit puterea sufletului în voi? — și nu a-ți aflat niciodată pe Dumnezeu?

Veniți împreună cu mine să repetăm cuvintele ce le-am, rostit la început:

„Când omul, desamețit de mărirea omenirii

Privește trista splendoare a nopții;

Și aceleași pustiiri scânteitoare și acele adânci bolte

Unde lumi fără margini strălucesc peste lumi

Atunci, strivit în estazu-i, el caută cu cutezare;

Ce mână a semănat sorii pe Ceruri?

Ce monarh ascuns în a-sa atotputere,

Se înalță încă și mai sus decât

Impărăția-i nemărginită?!”

Oare, cine dintre noi — ascultând acestea cuvinte — nu ar găsi numai decât, că acel Monarh Atotputernic, — care stăpânește și se înalță peste aceasta nemărginită Impărăție — este: *Atotputernicul Dzeu!*

Deslipită din aceasta ființă Atotputernică a lui Dzeu, există apoi o schintee care, prib-agă în largul lumii acesteia neconțenit își caută Stăpânul! Iar aceasta schintee este: *Sufletul!*

Sufletul omenesc nu este deci altceva decât o părțică din Dumnezeire!

Cu toate acestea, cum se poate, că acest suflet se înstrăinează atât de mult de acela care i-a dat viața?

La aceasta întrebare am putea răspunde pe scurt: sufletul omenesc s'a înstrăinat de Dzeu, pentrucă îi lipsește aripile credinței, pentrucă este încă, tușat de legăturile cele pământești. Iar urmarea tristă se reogindează în simptomele triste a vremurilor cari le trăim: — bisericile goale, — locurile de petreceri ticsite de lume; rugăciunea abia se mai aude,

sudălmile și injurăturile au ajuns virtute, viața familiară înlocuită cu desfrăul, iubirea și cinstirea părinților, dragoste dintre frați, milostenia creștină și toate virtuțile creștinești sunt abandonate cu desăvârșire.

Și când toate acestea se îngrămădesc în zilele noastre spre a-se ridica un nou turn al Vavilonului, nu încetăm a pune vina pe neajunsurile vieții, pe greutățile traiului, pe scumpete ș. a.

Da, este adevărat, că în fața celor mai mulți, traiul cel bun se privește ca o condiție a fericirii ș'a mulțumirii și pentru acest trai bun, pentru a-se întrece în plăceri și desfătări, se pun în mișcare toate pietrele. Au uitat însă toți aceia cari se gândesc astfel, că mai presus de aceasta fericire care este numai vremelnică. există o altă fericire statornică, având condițiune mai sublimă, mai frumoasă: *iubirea unui Dzeu Atotputernic.*

În aceasta menire sublimă a sufletului de-a-se înălța la Dzeu, se află triumful cel mare al creștinismului.

În vremuri în cari stăpâna egoismul și plăcerile pământeste stăpâneau lumea a sunat cuvântul Mântuitorului, chemând pe oameni la bunuri mai perfecte, îndrumându-i să-și înalțe sufletul, tot mai sus, mai sus cătră Dzeu.

Adecă, cu alte cuvinte, creștinismul a așezat pe om la locul care i-se cuvine și de unde l-a coborât Satana atunci când l-a arătat lumea deșertăciunilor cu toate plăcerile ei false.

Dar și din firea lui omul, — fiindcă simțește în sine aceeași schintee a lui Dzeu ce se numește suflet, — dorește a-se ridica la tot ce este frumos și sublim. Altfel, cum vă închipuiți, — de pildă, — pe eroul viteaz, care înfruntă toată grozăvenia războiului, moare lovit de un glonte, în cea mai frumoasă vârstă a tânărăteii sale, pe lângă toate că știe prea bine, că el nu va ajunge să se bucure de gloria invingerii, ci alții vor avea folos de jertfa vieții sale!

Iată schinteea sufletului în om! — El, — eroul — luptă pentru un ideal, pentru ceva sublim, pentru ceva ce a învățat el, că e cu mult mai frumos, decât toate falsele bunătăți ale pământului.

Iată, — iubiților, numai astfel ne putem închipui moartea eroică a-celor 800.000 de suflete rupte din carnea și din trupul Neamului nostru. Înaintea lor nu vedeau altceva — acești eroi, — decât împlinirea unui vis frumos, — mai frumos decât toate bunătățile cari i-au încunjurat în viață. Ei n'au văzut cu sufletul lor, decât numai o Românie-mare și fericită, de care se vor bucura, — dacă nu ei, — Neam de Neamul lor!

Pe Crucea Golgotei s'a răstignit pentru biruința Adevărului, nu om — Dumnezeu! Iar pilda lui au urmat-o șirul cel lung al martirilor și eroilor!

Iată — iubiților — tot atâtea suflete înălțate la cea mai înaltă treaptă a frumosului, înălțate la Dzeu!

Dar ca să-se poată înălța la Dzeu, sufletul — trebuie chemat la muncă, la fapte.

„Sufletul care se arată atât de vioiu și drăgălaș în copilărie, cade în nesimțire dacă cineva nu-l chiamă la lucruri noi. Viața lui fiind dela Dzeu, amuțește dacă cineva nu-i mai vorbește de Dumnezeu“.

O, — iubiților — în aceasta trebuie să căutăm noi toată pricina nemulțumirilor cari au coplesit veacul de acum; că am uitat cu desăvârșire darul cel mare care ni-l-a dat Dzeu: sufletul! — Și în loc ca să-l pregătim pentru vecinicie, adecă — asemenea eroilor de cari v'am amintit — pentru lucruri mai bune, mai sublime decât toate deșertăciunile vieții, ne lipim de acestea din urmă cu înverșunare, fără să ne aducem aminte, că: în aceasta noapte vor cere sufletul dela noi! — dar cele ce am gătit ai cui vor fi? — Sau nu en aducem aminte de cuvintele Evanghelistului Mateiu (16-26.):

„Ce folos de ar dobândi omul lumea toată, iar sufletul său îl va pierde“.

Ce ar fi de noi astăzi, — când lumea a uitat de Dzeu și de suflet, — dacă n'ar fi luptat străbunii noștri pentru înaintarea și propășirea noastră în cele sufletești?

Străbunii noștri — pe cari în imaginea noastră îi vedem cu aceleași chipuri blânde de apostoli cu pletele lor albe ca zăpada, — la indemnul sufletului lor au ridicat biserici și școli pompoase pentru luminarea noastră, iar noi cei de azi abia cu forța mai punem pe ele câte-o sfărâmură de tâncuială.

Dacă noi, cei de astăzi, nu mai credem în Dzeu, în biserică, în scripturi, în lucruri sfinte, ce credeți, ce moștenire vom lăsa generațiilor viitoare?

Aur și argint ori pietrii scumpe? — Deschideți adâncurile morminților și cu spaimă veți vedea, că pământul pământ se face, praf și cenușe din toate lucrurile cari ni-se par astăzi atât de prețioase pentru, cele câteva clipe din viața ce o trăim . . .

„Ceriul și pământul vor trece iar cuvântul meu va rămânea în veac“! . . .

„Nu pentru prezent trebuie să luptăm noi în viață, ci pentru viitor, pentru vecinicie!“

„Un mare pictor fu întrebat de alt pictor: Cum se poate, că deși ești un artist mare abia pictezi un singur tablou până când eu dau gata și zece tablouri în același timp? — Artistul răspunse: Aceasta este din pricina, că tu faci tablouri ieftine, pentru clipe trecătoare, iar eu lucrez tablourile și pentru timpurile viitoare“ (Pilde Dr. Comșa-Suciu)

Creștinul adevărat privește totdeauna înainte, toate faptele lui, nu simt altceva decât o luptă ne'ncetată ca să-și apere cetatea sufletului și nebiruită s'o predeie Stăpânului mare, Marelui Dzeu, dela care a primit-o moștenire!

„Un rege fu detronat de răsvrațiți și alungat peste granițele țării sale. Abia câțiva prieteni îl urmau. Ajuns pe vârful unui munte privi încă odată, spre locurile atât de iubite lui. Durerea îi coplesii în așa măsură încât leșinând a căzut la pământ.“

Mama lui văzându-i în starea aceasta și văzând, că și soții lui lăcrimau, îi mustră cu acestea cuvinte: „E tocmai la loc ca să plângeți ca femeile, după-ce nu ați luptat ca bărbații“.

Câți creștini nu fac ca acest rege nenorocit și predau diavolului fără luptă cetatea inimii lor și abia târziu cunosc ce au pierdut în sufletul lor“ — (Dr. Grigorie Comșa, pilde).

**

Iubiți ascultători! V-am promis la început, că voi a-runea și eu o semănță în ogorul inimilor voastre, învățătura despre: *Dumnezeu și sufletul!* — din care, — ascultându-o, — am putut vedea, că *sufletul este legătura nedespărțită între om și Dzeu!*

Numai cu sufletul ne putem înălța la aceleași culmi înalte, unde tronează Atotputernicul Monarh al acelei nemărginite Impărății, unde lumi fără margini strălucesc peste lumi.

Omul însă, nu se poate împărți — în două părți! — Ori, că slujește sufletul și prin aceasta pe Dzeu, ori că slujește aurului și prin aceasta pe Mamon.

„Aurul, pentru cel-ce slujește sufletul nu înseamnă nimic; sufletul, pentru cel ce slujește aurul, e o vorbă fără rost“ . . .

Tu Creștine, care vrei să alegi?

„Cine alege sufletul aruncă aurul și tot ce se cumpără pe aur; cine răvnește aur își întoarce capul dela toate bine-făcările sufletului — *pacea, sfințenia, iubirea!* . . . (Papini: *Viața lui Isus*)

Eu nu pot să închei cu altă învățătură și cu alt îndemn cuvântul meu, decât cu acesta: *sfarmă cătușele cari te leagă de pământ, ș'atunci pe aripile Credinței te vei înălța la Dumnezeu, în care vei afla odihnă și fericire!* — Amin!

INFORMAȚIUNI

Sărbători fericite și pline de mulțumiri sufletești dorim: colaboratorilor, prietenilor și cetitorilor revistei noastre.

Nașterea Domnului Cristos să ne fie de folos.

Bălgradule românesc — Te chemăm mărturie..
Discurs la deschiderea Congresului preotesc ortodox, ținut în Aiba-Iulia la 6 și 7 Noemvrie 1929, de Protopresv. Dr. Gh. Ciuhandu, consilier referent eparhial, președintele Asociației „Andrei Șaguna” a Clerului din Mitropolia ortodoxă a Ardealului. Prețul Lei 8. Tipografia Diecezană, Arad, 1929.

In biblioteca preotului ortodox No. 2, a apărut: Instrucțiuni cu privire la administrarea tainei Sf. Mărturisiri, de Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului. Prețul 8 lei. — Știm că taina Sf. Mărturisiri are o însemnătate covârșitoare în viața pastorală și preotul are o datorie sfântă, să administreze această taină, cu multă precauțiune și cu suflet.

Broșură dă indicații preotului despre toate momentele gingașe ce este dator să le fie în seamă, când vine un enoriaș la taina Sf. Mărturisiri.

Nr. 6154 | 1929.

Comunicat oficial.

Conferința preotească din protopopiatul Lupșei, prin P. C. Sa Părintele Dumitru Antal revizor eparhial în Cluj, ne-a trimis spre desfacere 100 exemplare din „Memoriile unui duhovnic”, studiu pastoral de P. C. protopop *Vasilie Gan*.

Cartea aceasta dă indicații pentru toate situațiile pastorale ce se pot ivi în cariera unui preot.

Se poate procura la Librăria noastră diecezană Arad.

Prețul unui exemplar este 100 (una sută Lei).

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 12 Decemvrie 1929.

*Consiliul Eparhial
Arad.*

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala”

Mulțumită publică.

În numele consiliului parohial din comuna Bărzava, exprim și pe această cale ville mulțumiri Stimatei Doamne Stana Cojan din Toledo-Ohio (America de Nord) pentru frumosul dar, cu care a împodobit sfânta noastră biserică, dăruind un ceas pentru turn, a cărui valoare se ridică la suma de 60.000. (Șasezeci mii lei).

Mulțumesc deasemenea și D-lui Dohangie Ioan (nepotul donatoarei) pentru osteneala ce și-a luat-o asupra-și, îngrijindu-se personal de efectuarea dorinței D-nei Stana Cojan, care dorință astfel a putut deveni realitate.

Bărzava, la 2 Decemvrie 1929.

În numele consiliului parohial.

Pr. Oct. Câmpean.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante din Laz, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul: „Biserica și Școala” pe lângă următoarele venite:

1. Usufructul sesiei parohiale constatatoare din 32 jug. pământ arător și fânaș,
2. Casă parohială cu două intravilane.
3. Bir și stolele legale,
4. Întregirea de salar dela stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia e de clasa III.

Alesul va predica regulat, va catehiza elevii școlii primare și va suporta toate dările după beneficiul său.

Doritorii de a reflecta la această parohie vor înainta cererea însoțită de anexele necesare, consiliului parohial din Laz, pe calea oficiului protopresbiteral din Buteni, în termenul concursual

Tot în acest termen se vor prezenta, cu prealabila ști-e a protopopului tractual, într-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică din Laz, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie. Reflectanții din alte dieceze vor trebui să aibe consensul P. S. Sale Episcopului nostru diecezan pentru aceasta parohie.

Laz, din ședința consiliului parohial, ținută la 3 Nov 1929.

(ss) Preot *Sinesie Tăutan* președinte. (ss) *Petru Tol* notar.

În înțelegere cu: *Florian Raxin* protopopul tractului.

1—3

—□—
Conform rezoluțiunei Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6937/1929 pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Leucușești**, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială în extenziune de 30 jugh.
2. Stolele legale.
3. Întregirea dotației preotești dela Stat.
4. Locuință nu este.

Preotul ales va suporta toate impozitele după venitul d n parohie.

Va avea să predice în toate Duminicile și sărbătorile și să catehizeze la școala din loc, fără altă remunerațiune.

Dela recurenți se cere cvalificațiune pentru parohii de clasa primă.

Cel ce dorește a compete la acest post se vor prezenta în vr'o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Leucușești, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, conformându-se strict dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii. Cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial ort. rom. din Leucușești, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. rom. din Bălînț.

Cel din altă dieceză vor cere prealabilă binecuvântare a Prea Sf. Sale Dlui Episcop diecezan spre a putea concura.

Leucușești, din sedița consiliului parohial, ținută la 20 Ianuarie 1929.

Consiliul parohial

În înțelegere cu: *Ioan Trifu* protopop.

—□—

1—3

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial No. 6759/1929 pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Bunea Română**, protopopiatul Birchișului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi, circa 31 jugh., parte arător, parte fânaț.

2. Casă parohială nouă, cu supraedificate și grădină de 400 stg. □

3. Un intravilan de 800 stg. □ estenziune, în apropiere de casa parohială.

4. Stolele legale.

5. Intregirea de salariu de la Stat, pe care parohia nu o garantează.

6. Parohia e de clasa III.

Alesul va predica regulat în sf. biserică, va călători la școala din loc și va suporta dările după venitul său.

Cererea de concurs adresată consiliului parohial din Bunea-Română, se va înainta Oficiului protopopesc din Birchiș în termenul concursual. Reflectanții, cu prealabilă știre a protopopului, se vor prezenta în vr'o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică, — în conformitate cu §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii, — pentru a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorice. Cel din alte dieceze vor produce act de la Prea Sf. Sa Episcopul nostru diecezan.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Trăian Cibian* protopop.

1—3

Biblioteca Creștinului Ortodox.

- No. 1. *Dr. Gh. Ciuhandu*: Un neam și un suflet.
 „ 2. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Pruncii trebuiesc botezați, dar numai odată.
 „ 3. *Pr. N. Popovici*: Legea ortodoxă în trecutul nostru.
 „ 4. *Pr. Ignatie Dihor*: Lupta pentru cruce.
 „ 5. *Dr. Gh. Ciuhandu*: Calea vieții și calea morții.
 „ 6. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Luptele bapțiștilor împotriva preoțimii române.
 „ 7. *Pr. Caius Turicu*: Primiți sf. taină a cuminecăturii.
 „ 8. *Pr. Cornel Magier*: De ce cinștim noi icoanele și sfânta cruce.
 „ 9. *Protosinzel Iustin I. Suciu*: Să ne mărturisim preotului (Spovedania).
 „ 10. *Dr. N. Iorgovan*: Despre păcatul beției.
 „ 11. *Protosinzel Policarp P. Morușca*: Sfânta Scriptură și tradiția Sfântă.
 „ 12. *Pr. Ștefan R. Lungu*: Posturile și însemnătatea lor.
 „ 13. *Emilian Căpitan*: Oglinda pocăiților.
 „ 14. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Credința și Botezul.

- No. 15. *Dr. Ioan Felea*: La Hristos fără pocăiți.
 „ 16. *Dr. Ștefan Ciocoiannu*: Cinstiți, ascultați și iubiți biserica voastră strămoșească.
 „ 17. *Preot F. Codreanu*: Despre căsătorie.
 „ 18. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, Episcopul Aradului: Misiuni pentru popor.
 „ 19. *Dr. Ștefan Ciocoiannu*, Protopop ort. rom.: Sfințenia Jurământului.
 „ 20. *Dr. Ștefan Ciocoiannu*, Protopop: Vorbele cele rele strică năruirile bune,
 „ 21. *Emilian Căpitan*: Căința unui pocăit.
 „ 22. *Dr. Șt. Ciocoiannu*: Preotul nostru ortodox creștin.
 „ 23. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Pentru Biserica Ortodoxă.
 „ 24. *Dr. Nicolae Șiclovan*: Despre Biserică.

Broșurile No. 1—24 à Lei 3.—

- „ 25—26. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Carte de rugăciune
 Prețul 10 lei.
 „ 27—28. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Bapțișmul în România din punct de vedere istoric, național și religios
 Prețul 6 lei.
 „ 29. *Emilian Căpitan*: Cinstirea Prea Curatei Fecioare Maria,
 Prețul 3 lei.
 „ 30. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, Episcopul Aradului: Ești sigur de mântuire?
 Prețul 3 lei.
 „ 31—32. *Gala Galaction*: Meditare la Rugăciunea Domnească adică la Tatăl Nostru,
 Prețul 6 lei.
 „ 33. *Dr. Ștefan Ciocoiannu*, Protopop: Despre Rugăciune.
 Prețul 3 lei.
 „ 34—35. *Arhimandrit Policarp P. Morușca*, starețul Sf. Mănăstiri Bodrog: Căsnicia creștină, (Învățătură pentru miri)
 Prețul 6 lei.
 „ 36. *Dr. Simeon Șiclovan*, Profesor la Academia Teologică din Arad: Sf. Tradiție și Bapțiștii.
 Prețul 3 lei,
 „ 37. *Dr. Vasile Gh. Ispir*, Sectele religioase din România.
 Prețul 5 lei.
 „ 38. *Preotul Silviu Bichican*: Scrisoare către un pocăit.
 Prețul 4 lei.
 „ 39—40. *Gh. Comșa, Dr. Grigorie* Episcopul Aradului: Concupinajul, Divorțurile și scăderea populației.
 Prețul 4 lei.
 No. 41—42. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, Episcopul Aradului: Primejdia bapțișmului.
 Prețul 5 lei.
 „ 43—44. *Pr. Caius Turicu*: Apostolii Satelor, piesă de actualitate din viața satelor noastre.
 „ 45. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Podoabele Căminului creștin.
 Prețul 4 lei.
 No. 46. 47. *Teodor Boloșin*, fost predicator bapțist: Nu vă jucați cu credința.
 Prețul 6 lei.
 „ 48—49. *Pr. Ioan Marșieu*: La Mormântul Domnului.
 Prețul 6 lei.
 No. 50. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*: Biserica Misionară Cuvântare ținută cu prilejul congresului preoțesc din 25 Octombrie 1928
 „ 51. *Pr. Teodor Rudiev*, Misionarul Arhiepiscopiei Chișinăului [Basarabia]: Cum dobândim Mântuirea?
 „ 52. *Pr. Alexandru Scvoznicov*, Misionarul Eparhiei Hotinului: Mândria și neștiința bapțiștilor.
 „ 53. *Pr. Simeon Stana*, Consilier Eparhial: Biruința unui Preot asupra bapțiștilor.
 „ 54. *Pr. Ștefan R. Lungu*, misionarul Eparhiei Aradului: Fericirea Tineretului și Societatea Sf. Gheorghe.
 „ 55. *Dr. Vasile Gheorghin*, Prof. la Univ. din Cernăuți. Despre Botezul „ cu Spirit Sfânt și cu Foc“ și darurile Harismatice.
 „ 56. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, Episcopul Aradului, Pedepsirea Păcătoșilor și Scoaterea din Adunările Bapțiste.
 „ 57. *Dr. Vasile Gheorghiu*, Profesor la Universitatea din Cernăuți, Problemele Mântuirii Noastre.
 „ 58. *Preotul Teodor Rudiev*, Fugiți de adunările pocăiților.
 „ 59. *Arhimandritul Policarp Morușca*, Omenirea în fața crucii.
 Prețul 6 lei.
 „ 60. *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, Lucrarea diavolească a adventiștilor.
 Prețul 5 lei.
 „ 61. *Ioan Cotirlă*, Sf. Cruce, Sf. Icoane, Luminările și Tămăia.
 Prețul 3 lei.
 „ 62—64. *Preotul Mina Gașpar*: Legea lui Moisi, Sâmbăta evreilor și Duminica creștinilor.
 Prețul 6 lei.
 „ 65. *Preotul Florea Codreanu*: Sămânța de lângă cale.
 Prețul 3 lei.

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Tipografia Diecezană, Strada Eminescu Nr. 18, Arad.